

Tama'ita'i ma le fa'ama'i Sifilisi

O le ma'i sifilisi o se siama ogaoga ma e toatele atu tama'ita'i i Ausetalia ua latou mauaina. A'oa'o atili e uiga i le ma'i sifilisi ma le auala e mafai ona e puipuia ai oe lava.

O le sifilisi o se siama matuia e feaveaia mai feusuaiga (STI) lea e pasi mai le tasi tagata i le isi i taimi o feusuaiga.

E toatele atu tama'ita'i e 15 i le 44 tausaga le matutua ua mauaina nei siama.

I le va o le 2016 ma le 2022, ole a aga'i i luga le faitau numera o tama'ita'i e 15 i le 44 tausaga ole a maua ile ma'i sifilisi pe a ma le 158 pasene i Ausetalia*.

Atonu e te lē o silafiaina ua e maua i le ma'i sifilisi

O nisi o tagata e lē o lagona se ma'i pe iloa fo'i ua maua ile sifilisi. E mafai ona maua le ma'i sifilisi ma pisia atu lau pa'aga e aunoa ma le iloaina.

Sa matou fautuaina oe ma lau pa'aga fa'alefeusuaiga ina ia faia siaki atoa ole STI i taimi aunoa-su'ega atoa o le STI-e tusa lava pe leai ni auga.

Afai ua e iloa ua maua oe i le ma'i sifilisi, ia fa'ailoa atu i lau pa'aga fa'alefeusuaiga ina ia mafai ona faia ni su'esu'eina ma togafitiga. E taofia ai le toe pepesi o le ma'i sifilisi iā oe po'o isi.

E eseese a'uga o le sifilisi mai lea tagata i lea tagata

Afai e te maua i le ma'i sifilisi, o ulua'i fa'ailoga ole ma'i o manu'a po'o ma'i i lou itutino sa, ole nofoaga ma le fofoga.

Nisi o a'uga e alia'e pe a fa'agasolo taimi:

- Lālā vevela
- Fa'aletonu pa'u ole tino
- Lymph note fulafula
- Ua leai se lauulu
- Uoua ma so'oga tiga
- Tigā le ulu
- Lelavava

A aunoa ma togafitiga, ole sifilisi e mafai ona mafua ai ma'i:

- Siama o le faiai
- Galogalo
- Fa'aletonu o māmā ma fatu
- Tauaso
- Maliu

*Australian Department of Health and Aged Care, (2023), National Notifiable Disease Surveillance System. Available at <https://nindss.health.gov.au/pbi-dashboard>

Tama'ita'i ma le fa'ama'i Sifilisi

O le pisia atu o le ma'i sifilisi i lau pepe e mafai ona lamatia ai

Afai e te maua i le ma'i sifilisi ma e ma'itaga, e mafai ona e pasia atu le siama i lau pepe ae e le'i fanau mai.

E fa'aigoa nei mea o le ma'i sifilisi mai le fanau mai ma e mafai ona mafua ai:

- fa'apau pepe
- maluu ole pepe i le taimi na fanau ai
- fanau vave
- maualalo le mamafa i le taimi na fanau mai
- maluu ole pepe ina ua fa'atoa fanau mai

O le ma'i sifilisi i le taimi fanau mai e mafai ona fa'aleagaina ai le fai'ai po'o totoga o lau pepe. E mafai ona a'afia ai lo latou tuputupu a'e ma le atina'ega.

O nisi pepe atonu e le fa'aalia ni fa'afitauli i taimi o tuputupu a'e ma le atina'ega seia o'o ina ua matutua ma avea ai ma su'esu'ega tuai.

O le faia o se suega masani e mafai ona fesoasoani ia te oe

Matou te fautuaina ia e faia i taimi aunoa se suega atoa o le STI-e tusa lava pe leai ni ou auga aemaise lava pe afai o lo'o e ma'itaga pe o lo'o fuafua e ma'itaga.

O su'esu'ega o le ma'i sifilisi o ni su'esu'ega t'aua e masani ona fai i taimi o ma'itaga.

E le itiiti ifo ma le fa'alua ona su'esu'eina oe i taimi o lou ma'itaga ina ia puipua ai pepe mai le ma'i sifilisi ile taimi e fanau ai. E mafua lena mea ona ua fa'ateleina le ma'i sifilisi i totonu o alalafaga. E ono faia se isi su'esu'ega o le ma'i sifilisi pe afai e maualuga atu lou avanoa e maua ai.

Asiasi i lau foma'i, fa'atosaga po'o le tagata e tu'uina atu le auaunaga mo failele ina ia maua ai se su'ega atoa o le STI, e aofia ai se su'ega o le sifilisi.

Togafitiga

E faigofie lava ona togafitia le ma'i sifilisi. O fualaau (e masani lava ona fa'atino i tui) e aveesea ai le siama ma e saogalemu mo oe ma lau pepe.

E mana'omia ona e faia ni suega o le toto pe a uma lau togafitiga e siaki ai pe na aoga

E mafai e lau foma'i po'o se tagata faapitoa i le soifua maloloina fa'alefeusuaiga ona togafitia ma mata'ituina oe

Auala e puipua ai mai le ma'i sifilisi

O le auala sili e puipua ai mai le ma'i sifilisi o le faia lea o feusuaiga saogalemu:

- la fa'aaoga i taimi uma ni pa'u mo feusuaiga ma ni pa'aga fa'alefeusuaiga fou e iai ni suau'u saogalemu (f.t. gaosia ile vai po'o le suau'u).
- Aloese mai feusuaiga ma se tasi e iai se atiloko po'o se ma'i i o latou itutino sa, nofoi po'o le fofoga.
- la faia suega masani o le STI e aofia ai le ma'i sifilisi.
- E tatau foi ona su'esu'eina (ma taulimaina) i taimi le aunoa ia pa'aga fa'alefeusuaiga mo le taofiaina o le toe pisia o le sifilisi ia oe po'o isi.
- Afai e le o iai se lagona to'afimalie e fa'afeso'ota'i ni au pa'aga fa'alefeusuaiga, e mafai ona e asiasi www.letthemknow.org.au mo se fautuaga pe talanoa i lau foma'i po'o le tagata e tu'uina atu tausiga fa'alesoifua maloloina.

Fa'ata le numera fa'ailo QR mo nisi fa'amatalaga e uiga i le sifilisi.